

Geld als water verdienen?

Water is onlangs terecht door het kabinet als één van de negen topsectoren gedefinieerd. Met het oog op de opwarming van de aarde staat Nederland immers aan de vooravond van flinke investeringen om het land duurzaam te beschermen tegen overstromingen en de zoetwatervoorziening veilig te stellen. Dit vraagt om creatieve en innovatieve oplossingen. Deze bieden ook mogelijkheden om de positie van Nederland in de wereld op watergebied te versterken. Aldus Frank Heemskerk (voormalig staatssecretaris van Economische Zaken) en Stefan Nijwening (Royal Haskoning).

De watersector heeft de wind in de zeilen, maar er kan altijd een schepje bovenop. Want dat is goed voor onze export en binnenlandse werkgelegenheid.

Wat moet er nog gebeuren?

Het Topteam Water onder leiding van Koos van Oord brengt momenteel in kaart wat daar allemaal voor nodig is. Maar ook wat er in Nederland nog moet gebeuren. Er wordt weliswaar hard gewerkt aan het Delta-programma, maar de huidige gereserveerde middelen zijn onvoldoende om alle maatregelen te kunnen nemen om ons duurzaam te blijven beschermen tegen overstromingen. En ook de schaarse ruimte in Nederland vraagt om nieuwe, creatieve oplossingen die water, wonen, werken, natuur en recreatie duurzaam weten te verbinden.

De initiatieven van minister Melanie Schultz van Haegen en deltacommissaris Wim Kuijken om de mogelijkheden voor private financiering en meer publiek-private samenwerking in de watersector te vergroten, zijn dan ook een belangrijke stap in de goede richting. Daarin zal ook het bedrijfsleven een actieve rol moeten spelen. Ingenieursbureaus, investeerders, bouwers en aannemers zullen samen met overheden en kennisinstellingen op zoek moeten gaan naar nieuwe publiek-private samenwerkingsverbanden.

Initiatieven door een exportbril bekijken

Want ook in de rest van de wereld is men op zoek naar zulke arrangementen. Buitenlandse overheden kampen immers eveneens met geldtekort. Tegelijkertijd zien ook zij steeds meer in dat klimaatadaptatie wel eens handen vol geld zou kunnen gaan kosten. Daarmee worden nieuwe, innovatieve oplossingen die met publiek-private financiering in Nederland tot stand komen, tevens een nieuw exportproduct. Wij vragen de Nederlandse overheden dan ook initiatieven in deze richting tevens door een exportbril te bekijken.

De overheid zou de watersector verder kunnen stimuleren door bij aanbesteding niet alleen te kijken naar prijs (de goedkoopste aanbieder), maar kwaliteit en duurzaamheid zwaarder mee te laten wegen. Voldoende instroom van nieuwe (ook buitenlandse) studenten in het (hoger) technisch onderwijs blijft eveneens van groot belang. Techniek houdt de toekomst maar mag - om jongeren te blijven trekken - wel wat hipper worden, anders missen we de

boot. Dat is een opgave voor bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden samen, bijvoorbeeld in de onderwijsprogramma's Jet-Net en het Platform Beta Techniek.

Buitenlandse overheden zoeken ons op

Er zijn mogelijkheden om vervolgens in het buitenland meer geld te verdienen met water. De Nederlandse delta-aanpak lijkt wereldwijd aan te slaan. Het deltarapport van de Commissie Veerman (2009) is op zichzelf al een exportproduct geworden. Overheden uit de hele wereld zoeken ons op om te leren hoe we met dat plan de klimaatverandering te lijf gaan en om daarvan te kunnen leren. En soms om zelf ook zo'n deltaplan te schrijven. In Vietnam gaan Nederlandse experts meehelpen aan een dergelijk plan voor de Mekongdelta, die geplaagd wordt door overstromingen.

Ingenieursbureaus spelen hierin een belangrijke rol. Niet alleen om bij te dragen aan het ontwikkelen en opstellen van die plannen, maar ook in het signaleren van mogelijkheden voor nauwere samenwerking en het vertalen daarvan in nieuwe orders, bijvoorbeeld voor de Nederlandse waterbouwers en drinkwaterbedrijven. Deze laatste zouden ook meer mogelijkheden moeten krijgen om internationaal te mogen ondernemen. Nu wordt dat wettelijk nog zeer beperkt. Het bedrijfsleven moet elkaar dan ook meer de bal toespelen, in een team waarin de kennisinstellingen en overheden ook een belangrijke rol spelen.

Het is aan de sector zelf

Het Topteam Water heeft veel concrete ideeën in ontvangst mogen nemen. Maar na hun rapportage is het volgens ons vooral aan het bedrijfsleven om te bezien hoe overheden, kennisinstellingen en bedrijven samen efficiënter en vooral effectiever tot elkaar weten te komen en daadkrachtiger initiatieven ter hand kunnen nemen. Het TopTeam Water heeft een hernieuwde, inspirerende toon gezet en de sector nieuwe energie gegeven. Het is nu aan de sector om meer geld met water te verdienen en onze kennis verder te vermarkten.

Frank Heemskerk (lid Raad van Bestuur van Royal Haskoning en voormalig staatssecretaris van Economische Zaken)
Stefan Nijwening (senior wateradviseur bij Royal Haskoning)